

سرمقاله تشکیل کمیته دیده بانی سلامت استان قزوین ضرورتی انکار ناپذیر

در تاریخ ۱۳۹۲/۷/۶ کمیته مشورتی راه اندازی کمیته دیده بانی سلامت استان از اجزای دبیرخانه سیاستگذاری سلامت استان با حضور صاحب نظران درون و بیرون دانشگاه برگزار گردید. این کمیته قرار است در پایان هر سال حدود ۱۲۰ شاخص بهداشتی و سلامتی که نمایانگر وضعیت سلامتی مردم استان است را استخراج و گزارش نماید. شاخص های مدنظر این کمیته که در اولین جلسه آن نهایی خواهد شد مربوط به عملکرد حوزه های دانشگاه و دستگاه های اجرایی استان در امر سلامت می باشد که براساس شناسنامه، فرایند و دستورالعمل اختصاصی برای هر شاخص در دوره زمانی تعیین شده مستند و در پایان سال بطور رسمی منتشر می گردد. این شاخص ها ابزاری در دست مدیران نظام سلامت استان خواهند بود تا براساس آنها برنامه ریزی نمایند. وظایف دیگر این کمیته عبارتند از: جمع آوری، ادغام و ذخیره داده ها و اطلاعات شاخص ها ۲- تعیین و تصویب برنامه عملیاتی سالانه کمیته دیده بانی سلامت به همراه بودجه مورد نیاز ۳- تدوین و تنظیم گزارش سالانه دیده بانی سلامت و ارائه آن به مراجع تصمیم گیری ۴- نظارت بر صحت و دقت و اعتبار داده های جمع آوری شده در زیر سیستم ها ۵- برون سپاری و تایید گزارش های ضروری و اولویت دار در دیده بانی سلامت استان ۶- تعیین پیمایش دوره ای تعدادی از شاخص ها که به صورت روتین قابل استخراج نیستند و برون سپاری و نظارت بر اجرای آنها ۷- اجرای برنامه ها و عملیاتی کردن ابلاغ های ملی در زمینه دیده بانی. با راه اندازی این کمیته یکی از خلاهای مدیریتی در نظام سلامت بر طرف خواهد شد.

۳

CDI= _____

(میزان مرگ زیر پنج سال+ درصد کودکان زیر پنج سال کم وزن
+ درصد کودکان محروم از ورود به آموزش ابتدایی)

در حال حاضر کشور ژاپن رتبه اول شاخص توسعه کودکان را با رقم ۰/۴۱ در اختیار دارد و کشور نیجری بدترین وضعیت را با رقم ۵۸/۴۷ در اختیار دارد.

روند بهبود شاخص در ایران وضعیت بسیار مطلوبی دارد به گونه ای که از ۱۶/۶۲ در سال ۱۹۹۹ به ۱۰/۷۵ در سال ۲۰۰۶ رسیده است.

۲۵ کشور در منطقه مورد نظر چشم انداز کشور ایران در سال ۱۴۰۴ قرار دارند. بر اساس چشم انداز تدوین شده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، نظام سلامت ایران به دنبال دستیابی به رتبه اول سلامت در بین کشورهای منطقه تا سال ۱۴۰۴ است. در حال حاضر رتبه ایران در منطقه از نظر شاخص توسعه کودک ۱۵ از ۲۰ کشوری است که اعداد شاخص در مورد آنها گزارش گردیده است.

شاخص توسعه کودکان که به اختصار CDI

نامیده می شود یک شاخص ترکیبی است و براساس فرمول ابداعی سازمان نجات کودکان متشکل از سه زیر شاخص در حیطه سلامت، تغذیه و آموزش کودکان است.

سلامت:

میزان مرگ کودکان زیر پنج سال (احتمال مرگ کودکان از زمان تولد تا پایان پنج سالگی) شاخص بررسی وضعیت سلامت کودکان است که به صورت کسر درصدی در فاصله حداقل ۳۴۰ مورد مرگ در ۱۰۰۰ تولد زنده بیان می شود.

عدد ۳۴۰ به این دلیل به عنوان حد بالایی شاخص انتخاب شده است که بالاتر از بدترین وضعیت این شاخص در کشورها تاکنون باشد که در سال ۱۹۹۰ با ۳۲۰ مورد مرگ زیر پنج سال، متعلق به کشور نیجری است.

تغذیه:

درصد کودکان زیر پنج سال مبتلا به کم وزنی متوسط تا شدید (وزن پایین تر از ۲ انحراف معیار کمتر از میانه جمعیت مرجع).

آموزش:

درصد کودکان سنین دبستان که موفق به ورود به دبستان نشده اند. این شاخص به گونه ای است که دارای بار منفی است و هر کشوری که نمره بالاتری کسب نماید وضعیت بدتری دارد. فرمول این شاخص به اختصار عبارتست از:

شاخص توسعه کودکان

Child Development Index

وضعیت کودکان در جهان امروز با اقتصاد جهانی که روز به روز یکپارچه تر می شود چگونه است؟ آیا ما شاهد کاهش قابل توجه میزان فقر و بهبود رفاه کودکان در کشورهای دارای رشد سریع اقتصادی هستیم؟ افزایش روز افزون قیمت غذا و سوخت چه تاثیری بر کودکان خواهد داشت؟

تمامی اهداف هشت گانه توسعه هزاره که در سال ۲۰۰۰ مورد توافق کشورهای جهان قرار گرفته اند بصورت مستقیم یا غیر مستقیم در ارتباط با وضعیت کودکان است. مثل کاهش کودکان کم وزن، توسعه فرصت تحصیل همه کودکان و کاهش مرگ کودکان زیر پنج سال..

فرض عمومی بر این است که افزایش درآمد خانوار منجر به بهبود رفاه به گونه ای خواهد شد که تمامی اعضای خانواده از جمله کودکان بصورت یکسان از آن بهره مند می شوند.

سازمان غیر دولتی نجات کودکان (Save the

Children Index) ابزاری چند بعدی را در سطح جهانی برای پایش چگونگی عملکرد کشورها در زمینه رفاه کودکان به نام شاخص توسعه کودکان ابداع نموده است.

این شاخص به ماکمک خواهد کرد تا از الزام دولت ها به پاسخگویی در مورد تاثیرات سیاست ها و اولویت هایشان بر کودکان اطمینان حاصل نمایم.

۱) اقدامات سلامت محور دستگاه‌های اجرایی

در راستای عملیاتی نمودن برنامه جامع سلامت استان (۱۳۹۴-۱۳۹۰) و اجرای سومین سال پروژه‌های آن و پیرو مصوبه پنجمین جلسه کارگروه تخصصی سلامت و امنیت غذایی استان مورخه ۱۳۹۱/۱۲/۲۲ دستگاه‌های اجرایی در حال انعقاد تفاهم نامه با استانداری و دانشگاه علوم پزشکی هستند که تاکنون ۱۳ تفاهم نامه امضا شده است و ۶ دستگاه باقیمانده نیز در حال تنظیم آن هستند. بر اساس این تفاهم نامه ها هر یک از دستگاهها موظف به اجرای پروژه‌هایی سلامت محور از محل منابع در اختیار استانی(استانی-ملی-منابع داخلی) هستند. برای هر یک از این پروژه‌ها ۳ برآمد تعریف شده است و پس از اتمام اجرای پروژه، گزارش نهایی و پیشنهادات اجرایی آن به کارگروه سلامت و امنیت غذایی ارائه خواهد شد.

۲) شورای پیام رسان سلامت استان

شش پیام آماده شده در آخرین نشست شورا که حاوی پیامهایی با محتوای سلامت جسمی، روحی و روانی، معنوی و تربیتی است جهت طراحی ارسال شده که پس از آماده شدن طرح به فراخور آن بنرهای مربوطه آماده و ارسال خواهد گردید.

۳) دیده بانی سلامت

اولین جلسه مشورتی کمیته دیده‌بانی سلامت ششم مهرماه در سالن جلسات ریاست دانشگاه برگزار گردید. در این جلسه مقرر شد مدیرکل آمار و اطلاعات استانداری رئیس این کمیته، رئیس شورای اطلاع رسانی دانشگاه دبیر آن و محل دبیرخانه در مدیریت شورای اطلاع رسانی دانشگاه باشد. مدیرکل یا معاون امور اجتماعی و شوراها استاندار، یک نماینده از اداره کل تامین اجتماعی، معاون بهداشتی و مسئول واحد آمار معاونت بهداشتی از اعضای این کمیته هستند. احصای آمار و اطلاعات پایه استان در یک بازه زمانی سه ماهه در دستور کار آتی این کمیته قرار گرفت.

۴) خانه مشارکت مردم در سلامت

در راستای اهداف اعضای خانه مشارکت مردمی: انتقال مطالبات مردم به مسئولان، انتقال پیام سلامت به مخاطبان و مشارکت مردم در برنامه نظام سلامت اقدامات به شرح زیر صورت گرفت:

❖ ششمین جلسه خانه مشارکت مردم در تاریخ ۹۲/۶/۲۷ در سالن جلسات دبیرخانه سیاستگذاری سلامت به ریاست شورای مشارکت مردم (آقای انصاریان) برگزار گردید. رئیس شورا تاکید داشتند پیام های سلامت از طریق شبکه مجموعه اعضای شورا (میانجیان) به مردم انتقال و مطالبات مردم نیز بواسطه میانجیان اخذ و به دبیرخانه ، خانه مشارکت ارسال نمایند.

ده پیام سلامت تهیه شده توسط معاونت بهداشتی به خانه مشارکت انتقال و از طریق دبیرخانه مشارکت به اعضا ارسال گردید.

❖ اقدامات لازم در خصوص وصول مطالبات مردم از شبکه اعضا و انعکاس در شورا صورت گرفت.

مهمترین مصوبات شورا های مرتبط

وضعیت جلسات برگزار شده شوراها سلامت استان قزوین به تفکیک(شهرستان، شهر، بخش، و روستا) سال ۱۳۹۱

شهرستان	شهر	بخش	روستا	تعداد جلسات برگزار شده
۳۴	۱۹	۴۲	۱۲۲۵	
۱۵۱	۵۱	۱۲۶	۱۸۳۷	تعداد دستور جلسه
۳۳۵	۱۰۹	۱۷۹	۲۳۷۹	تعداد مصوبات
۲۵	۱۱	۱۹	۱۶۰	تعداد دستور جلسات پیشنهادی دستگاه ها
۲۶۴	۶۵	۱۷۵	۱۸۱۱	تعداد مصوبات مربوط به دستگاه ها
۲۷۲	۸۷	۱۹۱	۲۴۸۶	تعداد مصوبات اجرا شده

طرح مساله و جلب حمایت استانی

با توجه به ابلاغ اجرای استانداردهای ملی پیوست سلامت و تعیین مصادیق آن توسط معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور، دبیرخانه سیاستگذاری سلامت از مدیران کل دستگاه‌های اجرایی استان تقاضای مساعدت جهت اجرای آن را دارد. اجرای پیوست سلامت یکی از راهکارهای کاهش اثرات پروژه‌های اجرایی بر سلامت می‌باشد و نقش بسزایی در افزایش سطح سلامت مردم استان خواهد داشت. در اجرای تمام پروژه باید این اصل مد نظر قرار گیرد که سلامت محور توسعه است و اجرای پروژه های توسعه بدون لحاظ کردن این اصل برای مردم مشکل ساز خواهد بود.

واژگان سلامت؛

همه گیری شناسی: Epidemiology

عبارت است از مطالعه توزیع و تعیین کننده‌های حالات سلامت و یا رخ داده های سلامت در جوامع معین و همچنین مطالعه جهت کنترل مشکلات بهداشتی است.

پیام مدیریت موثر

مهارت مدیریت فردی ما را مجبور می کند برای رسیدن به هدف، روی فعالیت‌های کلیدی متمرکز شویم.

تشکر و قدردانی

دبیرخانه سیاستگذاری سلامت استان مراتب تقدیر و تشکر خود را از جناب آقای طارمی مدیرکل محترم آمار و اطلاعات استانداری به لحاظ عزم جدی در راهاندازی کمیته دیده‌بانی سلامت دانشگاه اعلام می دارد.

زیر نظر دکتر علی اکبر زینالو رییس دانشگاه علوم پزشکی قزوین

شورای نویسندگان: دکتر نوید محمدی، دکتر سید سعید اسکویی، مهندس عزیزخانی، عیسی کشاورز معتمدی، سیده فاطمه میری، غلامحسن شعبانی قاضی کلاهی، زهرا کشاورز قاسمی

مشاور: دکتر بهزاد دماری، متخصص پزشکی اجتماعی و عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران

آدرس سایت دبیرخانه: <http://hpu.qums.ac.ir>

تلفن ۳۳۶۳۸۷۲

این پیک صرفاً برای اطلاع رسانی به مخاطبان دبیرخانه سیاستگذاری سلامت استان، شامل مدیران، میانجیان مشارکت مردم، اعضای هیات علمی و کارشناسان دانشگاه‌ها و دستگاه‌ها در پهنه استانی است و اقتباس از آن با ذکر منبع بلامانع است.

با ارائه نظرات و پیشنهادات خود ما را در تدوین بهتر این پیک یاری نمایید.